

తండ్రి - కూతురూ

“తాసిరా”

నిద్రబోతున్న శ్రీమతికి హఠాత్తుగా మెలకువ గల్గింది. ఓది మాసాలు నిండి నిండని పసి పిల్లాడు గట్టిగా ఏడ్వడం మొదలెట్టాడు. ఆ ఏడ్పు స్వరం రెండేళ్ళ గోపాల్ ను లేపింది. వాడూ రాగ మాలికలో ఏడ్వసాగాడు. పసిపిల్లాడికి పక్కలో సదా అమ్మ వుండాలి. అమ్మ కొంగు పట్టుకొని వుంటేగాని నిద్రబోడు.

ఏడ్పు స్వరాలు వినగానే తల వెంట్రుకలు సరిచేసుకొని వెంటనే మంచంమీదనుండి దిగలేదు శ్రీమతి. ఏడే పిల్లవాడిని ఎత్తుకొని, సముదాయించే కన్నతల్లి పక్కలో ఉన్నదన్న భావం చేతనేమో పసిపిల్లాడు వాను ఏడ్పును అట్లానే పొడిగించాడు గాని ఆపలేదు. కారణం అమ్మను కాగలించుకొనే ఆ పసి చేతులు దిండును కాగలించుకొని వున్నాయి. ఆ రెండు ఏడ్పులూ విని, బడుకొని నిద్రబోతున్న మిగతా ఏడుగురు పిల్లలూ లేచి ఏదో కొంపమునిగిందని చెప్పి తామూ ఏడవ సాగారు. వీళ్ళ పుస్తితి చూచి శ్రీమతికి పిచ్చెక్కినట్టయింది. ఇక వాళ్ళను సమాధాన వర్షటం రాత్రి అంతా వ్రయత్నించినా, ఒక్క శ్రీమతివల్ల కానిపని.

అంతకు ముందే చిన్నది చేసిన దీపం కాస్తా గాలికి గుటుకున్నాడు. అంతా కారు చీకటి. చీకట్లో గట్టిగా లేరిపార జూచింది చుట్టుపక్కలు. పిన్నిమంచం కాళీగావుంది. తండ్రిమంచం గూడా కాళీగా వున్నదా అని చూడటానికి ఇష్టంలేదు. హాటుకు ఎదురుగావున్న పడమటిల్లు తలుపులు తెరచి వుంటం ఆమె కళ్ళకు కనబడింది.

ఆ చీకట్లోనే పసిపిల్లాడిని బోకొట్టి నిద్ర బుచ్చింది. మిగతా వాళ్ళూ ఏడ్పు మాసారు. తిక్కని స్వరం గల శ్రీమతి ఓదార్పు మాటలలో వాళ్ళ ఏడ్పులు మాయమయినాయి.

ముప్పావుగంటకి శ్రీమతికి తరిగి నిద్ర ముంచు కొచ్చింది.

శ్రీమతి గారెంటికి పక్కనుండే ఇల్లు జానకమ్మది. డోర్లో కబుర్లన్నీ ఆమె నోటంబ అందరూ విశాల్నించే. ఆమె ఇల్లు రాత్రి తొమ్మిదీ తొమ్మిదన్న రాకల్లా చర్చావేదికగా మారుతుంది. మన్యవయస్సు గల చుట్టుపక్కల ఇళ్ళ ఆడవాళ్ళు అక్కడచేరి ఒకటే కబుర్లు చెప్పుకోటం అలవాటు. ఇటీవల మరీ శ్రీమతి గురించి ప్రస్తావన పలుసార్లు రాసాగింది.

“ఏమోనమ్మా, ఆ పిల్ల పాపం రాసురాను తడి కట్టి అయిపోయింది. వెయ్యి చెప్పుడి, కన్నతల్లె గనుక వుంటే ఇలావుంటుందా?” కరుణతో ముఖం కారిపోతున్నట్టు వాపోతుంది జానకమ్మ.

దానికి రిటైర్లు తాసిల్లారు భార్య అందుకొంటుంది.

“ఊ! ఆమెకేం లాటు, తినపండా వుంటుందా, నిద్రబోకుండా వుంటుందా! అయినా దానికి ఒకటే బెట్టులేవే! మనకాలంలా ఇలాంటి పిల్లల్ని చూచి ఎరుగుదుమా? ఆ వయసుకు ముగ్గురు పిల్లల్ని కనివుండాల్సింది. ఏమంటావ్?”

“ఎవరు కాదన్నారూ? ఆమెమాత్రం కనేది గాదా, పెళ్ళిచేసే కనుక వుంటే?”

“ఆ ఆతనికి పాపం శ్రీమతికి మొగుడిని వెదికేందుకు ఎక్కడ తీరుబాటు? సంవత్సరానికి ఇల్లాలు ఒక్కోపిల్లాడి చొప్పున కంటుంటే వాళ్లకు శుశ్రూష చెయ్యటానికే సతమతమవుతుంటే.”

“ఏమోనమ్మా, ఎవరెట్లాపోలే మనకెందుకు గాని, ఏంజెప్పొచ్చానంటే ఆసలు ఈ కాలమే ఇట్లా మారిందనుకో. పిల్లలు డోరికే పుట్టిపోతున్నారు! అందాకా ఎందుకూ-మనవూరు పోస్తు మాస్తరు సంగతి చెప్పరాదూ!”

“ఏమోనమ్మా, పనుంది ఇంటికి వెళ్ళాలి” అంటూ సుభాషణిని అక్కడితో ఆపేసి అమ్మ లక్కలు తమ ఇళ్ళకి వెళ్ళారు.

జానకమ్మ వాళ్ళు పోగానే తలుపు గడియ చేసికొని, పోయి పడుకొంది.

చీకట్లో కనుక్కున కాలు నెవరో తన్నినట్టుపగా శ్రీమతి "అబ్బా!" అంటూ కొంచెం బాధగా కాలును నెనక్కు లాక్కుంది. సిన్ని వసంతలక్ష్మి పంటింట్లోకి వెళ్తూ గద్దించింది. "తాచిచెట్టులాగ కాళ్ళని అంక పొడుగ్గా చాపుకోపోలే సరిగ్గా ముడుచుకొని వడుకోగూడదూ" అర్ధరాత్రిపూట విన్ని ఆధికార స్వరం విన్న తరువాత శ్రీమతి పల్లెత్తుమాట మాట్టాడలేదు.

ఉదయం తొమ్మిదయింది. రాము చొక్కా కనబడలేదు. సాంబు బడిసంచులూ గోపి తన ఊక బెలుకొని ఇవ్వనంటున్నాడు. సరోజ, లక్ష్మి కళ్ళ లాకి పెన్సిల్ ముక్కుతో పొడిచి వరుగెల్తింది. గుమ్మంవద్దగ రిక్షావాడు గోలపెడుతున్నాడు. వసంతలక్ష్మి బయటనుండి "ఏయ్, శ్రీమతి ఎక్కడ పాతుకుబెట్టుకున్నావ్? ఎంతసేపటికీ వూడినడమే? రిక్షా వచ్చింది. మందుస్సీసా ఇంకా కనబడలేదూ? నే నెప్పుడుపోయి ఎప్పుడు తిరిగివచ్చేది" అంటూ మండిపడింది.

"ఏమ్మా, శ్రీమూ, అన్నం పెద్దావా నాకు" కండ్లి మెల్లిగా ప్రేమగా అడిగాడు.

"శ్రీమతి అక్కా, దీంట్లో ఆవాలా, దీంట్లో ఉప్పు, దీంట్లో వంచదారా తీసుకురమ్మంది అమ్మ. దాంతో రెండు చంచాలు వంచదారయిందంటా" అంటూ ఏధి చివర బడివంతులు కడగొట్టువాడు రెండుచిన్న గిన్నెలూ, ఒక చెంచా వట్టుకొని బదులుకు వచ్చాడు.

శ్రీమతికి ఎక్కడలేని చికాకు, అసహ్యమూ, ఏడ్చూ కల్లాయి. బదులుకొచ్చిన పిల్లాడి మాటలు వినిపించుకోలేదు. సిన్ని మాటలే, నీవాల్లే మాట మాటకి ఆమెకు బాధస్తున్నాయి. చుట్టూలన్న వృధూ, నలుగురి సమక్షంలో ఊరికే తనను తెగ తిడ్తుంది. ఎందుకో తనంటే అంక ఆసహ్యం, కోపం. దానికి నాన్న పల్లెత్తుమాట వైకి అనలేడు. సిన్ని చేతుల్లో కీలబొమ్మ అయిన నాన్నమీద శ్రీమతికి కోపంలేదు. వైగా జాలిగాడా. పాపం నాన్న ఏం జేస్తాడు. ఇట్టా ఎన్నాళ్లో ఆనుకొని నిట్టూర్చింది మందసీసా వెలికి ఒట్టుకొస్తూను.

తరువాత బదులు కొచ్చిన పిల్లవాడి సంగతి చూచి, కండ్లికి అన్నం పెట్టింది శ్రీమతి.

ఒకరోజు వెంకట్రామయ్యగారి చేతిలో ఒక చిన్న ఫోటో, ఒక ఉత్తరం ఉన్నాయి. వసంత లక్ష్మితో మాట్లాడుతున్నాడు. కూరగాయలు తరుగుతున్నట్టు వంటగదిలో ఉండి వాళ్ళమాటలు వింటున్నది శ్రీమతి.

"ఇప్పుడు ఆమెకేం తొందరొచ్చింది. పెళ్ళి చేసెయ్యమని ఆమెగాని అన్నజేంటి? ఇదే మీతో వచ్చిన చిక్కు నాకు. సాంత బుద్ధిలేదు, చెప్పే వాళ్ళ బుద్ధిలేదు—"

"అదిగాదే, దానికి వయస్సు దాటిపోవటంలా?"

"మీకుగూడా దాటిపోతోందిగా!"

"నాకు సరేలే. వైగా అతగాడికి కొంచెంగా ఆస్తి వుంది. మంచి సంబంధం. మంచి చదువు - మంచి ఉద్యోగం."

"ఆ! పెద్ద ఐ. ఏ. యస్. ఉద్యోగం. ఏదో పేరూ ఊరూ లేని కంపెనీకి మానేజరు."

"నిజమేలే. అయినా మట్టుకు పిల్లవాడు రాజా మదిరి..."

"రాజాగానీయండి, మంత్రి గానీయండి. నే నొక్కోను. రేపు నన్నే నలుగురూ అంటారు. సవతికూతుర్ని రాచి రంపానపెట్టి చివరకి ఎవడికో ముడివేసి వంపించిందని, పిసుక్కు చావాలి. ఇంతకూ పెళ్ళి అయ్యేవేళ దానికదే తోసుకురావాలి గాని మనం అనుకున్నప్పుడు వస్తుందా?"

"అది నిజమేలే."

శ్రీమతి హృదయం గతుక్కుమంది. "నాన్నా, ఈ విషయంలోనన్నా పిన్నికి ఎదురు చెప్పలేవూ?" ఆమె హృదయంలోని మాటలు వెంకట్రామయ్య చెవిలో డడలేదు. పడ్డా నోరు మెదుపుతాడా, వినున్నానా?

రాత్రి శ్రీమతికి నిద్రే రాలేదు. "కన్న కల్లే వుంటే తానిట్టా వుండేదేనా?" అని వాపోయింది.

అక్కా అక్కా అంటూ పొంబం విడిచే రాము ఎవరికీ తెలియకుండా ఆనాడు పొంబులో వచ్చిన ఆ ఫోటో, ఉత్తరాలని తీసికొచ్చి శ్రీమతికి ఇచ్చాడు.

ముందర ఆ ఫోటో చూసుకొంది శ్రీమతి. 'ఆహా, ఎంత అందంగా ఉన్నాడు' అనుకొంది. క్షణంలో ఆమెహృదయాన్ని పూర్తిగా ఆక్రమించు

కున్నాడు. ఆ ఫోటోని మరల మరలా చూసుకొని ఈ సంబంధం తనకు స్థిరపడగూడదూ అని అనుకొంది, కాని పిన్ని ఎట్లా వడసిస్తుంది?

ఉత్తరంలో ముత్యాల్లాగ అక్షరాలు చక్కగా క్షుప్తంగా రాయబడి వున్నాయి.

“...పిల్లను చూడవల్సిన ఆవసరం లేదు. తెనాలి వెళ్ళికి వచ్చినప్పుడే చూశాను. ఇక మీ సమస్యమే మిగిలి వుంది...”

శ్రీమతికి అబ్బోయత్తుంగా ఏమి రుచింది. “పిన్ని! నీ కన్నుపిల్లల్ని ఇన్నిరోజులూ ప్రేమగా చూసుకొన్నానే దానికి ఈవిధంగానన్నా ఉపకారం చెయ్యలేవు?” దిండులో దూది ఆమె కార్చిన కన్నీటి నన్నిటిని పీల్చుకొని బరువెక్కంది.

వక్కాయింటి జానకమ్మ ఒకసెల ఉట్టోలేదు. తిరిగి ఉర్రు చేరుకొని వస్తూనే వెయ్యి ప్రశ్నలకు జవాబులు అడిగి తెచ్చింది. ఉళ్ళో తాను లేనప్పుడు జరిగిన విషయాలు గురించి ఆ ప్రశ్నల్లో మొదటిది, “శ్రీమతికి పుట్టిన పదోబిడ్డ మొగా అదా?” అని. రెండోది “శ్రీమతికి వెళ్ళే సూచనలు ఏమన్నా కనిపిస్తున్నాయా” అనినీ.

రెండు ప్రశ్నలకూ తను అనుకొన్నట్టు జవాబులు ఆమెకు లభించలేదు.

శ్రీమతి పిన్ని వసంకలమ్మకి ఆడపిల్ల పుట్టింది. పుట్టినప్పుడే కళ్ళి దిద్దా మరణించారు.

“ఉ...! ఆమెకాలం వచ్చింది. ఆమె వెళ్ళిపోయింది. ఇకనన్నా శ్రీమతికి ఒకదారి దొరుకుతుంది.” తన అనుభాషాన్ని వెలిబుచ్చింది జానకమ్మ.

“బాగుంది, నీ కసలుసంగతి తెలియలేదల్లేవుంది. ఆ మొండిఘటం శ్రీమతి ఇప్పుడు వెళ్ళే వద్దంటున్నది.”

“ఆ, అట్లానా, ఎందుకని వద్దంటున్నది?”

“నేను అనుకొంటున్నాను; ఒకచోట ఆ తెనాలి పిల్లవాడినేచేసుకొని తీరాలన్న పట్టుదలేమొనరి.”

‘వీం పాడోమరి. ఈకాలం పిల్లల మనస్సుల్లో విముందో మనకు తెలిసేడుస్తాది గనుకనా?’ జానకమ్మ మూతి విచిత్రంగామూడుసార్లు అటూ ఇటూ తిప్పరూ అంది.

వసంకలమ్మే చనిపోయి సరిగ్గా ఆరుసెలలు అయింది. వెంకట్రామయ్య ఎన్నోసార్లు శ్రీమతిని అడిగిచూచాడు. ‘వెళ్ళికి ముహూర్తం వెట్టిస్తాను ఏమంటావు అమ్మ’ అని ప్రేమగా అడిగినప్పుడల్లా ‘వద్దు వద్దు’ అన్న జవాబే శ్రీమతియిస్తుందిగాని మరో మాటలేదు. ‘పిచ్చా ఆమెకా? అన్నారంటే.

వెంకట్రామయ్యకు వీం పాలుపోవటం లేదు. గంపెడు పిల్లల్ని కని ఆమె కాస్తా వెళ్ళిపోయింది. వాళ్ళ పోషణకు కిందెట్టు మీదెట్టు అవ్వల్సి వస్తుంది. శ్రీమతి బరిస్థితి చూస్తే అలా వున్నది.

వెంకట్రామయ్యకు సరిగ్గా నిద్రపట్టి చాలా రోజులయింది. శ్రీమతి రాలిళ్ళు కళ్ళు తెరచి

ఇంజనీరింగ్ కోర్సు

సి. ఎం. ఐ. ఇ. (ఇండియా) వరీక్షకు చదివి ప్యాసుకండి. ఇది ఇంజనీరింగులో యూనివర్సిటీ డిగ్రీకి సమానమైనదిగా గవర్నమెంటు వారిచే రికగ్నైజు కాబడింది. ఈకోర్సు కాలరమిలి మూడు సంవత్సరాలు. లెక్కలు, ఫిజిక్సు, కెమిస్ట్రీతో ఇంటర్మీడియట్ వరీక్ష ప్యాసైన ఆధీర్థలు ప్రవేశమునకు అర్హులు. హాస్టలుకూడా కలదు. ప్రాస్పెక్టునుకు, దిరఖాస్తు ఫారముకు ఒకరూపాయి పాపలా మణిఆర్డరుద్వారా క్రిస్టిపాల్, మద్రాసు కాలేజి ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్, చింతాద్రిపేట మద్రాసు-2. అడ్రెసుకు పంపండి. మణి ఆర్డరు కూపనులో మీ పేరు, అడ్రెసు విడి విడి అక్షరాలలో వ్రాయండి. (పోస్టల్ ట్యూషన్ లేదు.)

సి. జి. బిందు మాధవరావు, బి.ఎన్.సి.,బి.ఇ.,ఎ.ఎం.ఐ.ఇ. (ఇండియా). క్రిస్టిపాల్.

కాలేజి ప్రారంభం 25-6-56 లేదీ

చూచినప్పుడల్లా కండ్లి తన మంచమీద కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తూ వుంటాడు. లేక, ఏం చేసేవప్పుడూ చేయకుండా మెల్లిగా అటూఇటూ నడుస్తూ అన్నా వుంటాడు. మనశ్శాంతి బొత్తిగా లేదు. కాసేపు వుండేవుండే ఒక పిల్లాణ్ణి తీసుకొని ఎత్తుకుంటాడు.

“నాన్నా, కాసేపన్నా నిద్రపోరాదూ” అంటుంది శ్రీమతి.

“నిద్రా తల్లీ, నాకా? రాదమ్మా. నీకు వెళ్ళి అయ్యేరకూ.” అంటాడు హీనస్వరంలో.

“నా కిప్పుడేం వెళ్ళి తొందర నాన్నా?”

“వయస్సు మీరిపోవటం లేదమ్మా! ఊళ్ళో నలుగురూ ఏమేమో అనుకొంటున్నారు.”

శ్రీమతి గాఢంగా నిట్టూర్పు విడుస్తుంది.

వక్కయింటి జానకమ్మ రోజూ శ్రీమతికి సలహా ఇస్తూ ఆలసిపోయింది.

“వెళ్ళి సుబాధంవాళ్ళు వచ్చి అడిగేదల్లా ఈ నాలుగు రోజుల్లోనే. వయస్సు ముదిరిపోలే ఒక్కరు గూడా తిరిగి నీ ముఖం చూడరు. అది మాత్రం నిజం. ఏమనుకొంటున్నావు?”

వెంకట్రామయ్య, అఫీసునుండి ఇంటికి వస్తూ, ఆ రోజు చాలా సంతోషంగా వున్నాడు. ఆనాడు తనకు ఉత్తరం రాసిన ఆ తెనాలి కుర్రవాడు తన అఫీసులో ఇటీవల చేరటం, అతనింకా వెళ్ళి చేసుకోకుండా వుండటం అది గాగల విషయాల్ని తెలిసికొన్న వెంకట్రామయ్యకు ఇంతకన్నా ఇంకా ఏం కావాలి?

తన కూతురు ఈ సంగతి విని ఎగిరి గంతు లేస్తుందని తలచి వరు గెత్తుకొని ఇంటికి వచ్చిన వెంకట్రామయ్య ఒక్కసారి ఆశ్చర్యంతో నిశ్చేష్టుడయ్యాడు, శ్రీమతి వాలకాన్ని చూసి.

అయితే, తండ్రి తీసికొచ్చిన వార్తనువట్టుకు ఆమె మనస్సుల్లిగా గౌరవించింది.

“అయ్యో పాపం, నన్నే నమ్ముకొని అతను ఇప్పటివరకు ఎందుకు వెళ్ళి చేసుకోలేదు?” అంది.

“అది నీ అదృష్టం తల్లీ” కొంచెం తేరుకొని అన్నాడు వెంకట్రామయ్య.

“లేదునాన్నా—అది అతని దురదృష్టం!”

విరక్తిగా అంది.

“నీ కేమన్నా పిచ్చా, శ్రీమూ?”

“లేదు నాన్నా, తెలివికోనే చెపుతున్నా - నాకు వద్దు వెళ్ళి.”

“ఏం, ఎందుకని వద్దు శ్రీమూ వెళ్ళి! నా ప్రాణాలు తీస్తే నీకేం లాభం చెప్ప?” వెంకట్రామయ్యలాని భావనలు రోజూ కంటే ఇవళ కట్టలు తెగిసాయ్.

వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది శ్రీమతి. ఆమెవల్ల సమాధానం ఏమీ చెప్పేందుకు సాధ్యం కాలేదు.

“చెప్పమ్మా, నమ్మకమేనని చెప్ప.”

“లేదు నాన్నా నమ్మకం కాదు. నేను ఇట్లు దాటి పోతే—”

“ఊ, పోలే ఏంటి, చెప్పమ్మా సరిగా!”

“నువ్వు మళ్ళీ వెళ్ళి చేసికొంటావు నాన్నా! పిల్లల్ని చూట్టానికి ఒకతె ఇంట్లో వుండాలన్న సాకుతో తప్పక ఇంకొకామెను తెచ్చుకొంటావు. మనస్సులో వుంది చెప్పేకాను, నాన్నా! నీ గురించి నాకు బాగా తెలుసు. నేవడ్డ ఈ సరక అవస్థల్ని మళ్ళీ ఇంతమంది పిల్లలూ వడాల్సిందేనా నాన్నా!”

“శ్రీమూ!”

వెంకట్రామయ్యకు కళ్ళవెంజి నీళ్లు జలజల రాలసాగాయి. “ఈ పాపిని నమ్ము, శ్రీమూ. నమ్మవు? నిజంగా ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నా. ఇక చచ్చిరా మూడో వెళ్ళి చేసికొను. నమ్మలేవా నన్ను, శ్రీమూ?”

వడేల్ వడేల్ మని తలకు గోడకేసి కొట్టుకొంటున్నాడు వెంకట్రామయ్య.

అదిరిపోయిన శ్రీమతి చప్పునపోయి తండ్రిని నివారించింది.

“చెప్పమ్మా, ఇప్పుడన్నా నమ్ముతానని చెప్పక నమ్మవు నన్ను?”

తండ్రి కన్నీరు కారుస్తూ కూతుర్ని అడిగాడు.

శ్రీమతి తండ్రిని కాగలించుకొని వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ ఉండేపోయింది.

“నమ్ముతున్నా నాన్నా. నిన్ను నమ్ముతున్నా” అన్న మాటలు ఆమె నోటంట జాలిగా వెలువడాయి.